

CARROUSEL

Als het financiële stelsel in 2009 niet helemaal in elkaar zou zakken, zou het wel eens een overgangsjaar kunnen worden, zo werd alom voorspeld. Dan bood die betrekkelijke rust in ieder geval gelegenheid om de bezem eens duchtig door de bestuurskamers te halen. Een bont gezelschap aan topmannen verliet het pluche. Gedwongen, geholpen of vrijwillig.

Het vroegde pensioen van Ken Lewis, topman van Bank of America, past het best in de categorie 'geholpen.' Lewis' Bank of America, de grootste in de Verenigde Staten, wist redelijk overeind te blijven in de crisis en verkreeg, dankzij forse overheidssteun, hypotheekbank Countrywide en zakenbank Merrill Lynch. Lewis' reusachtige reputatie – hij werd tweemaal gekozen tot bankier van het jaar – groeide verder maar brokkelde af toen Merrill Lynch miljardenverliezen bleef noteren. Lewis kondigde aan in 2010 met pensioen te gaan en krijgt 53 miljoen dollar mee.

In de categorie 'gedwongen' valt de naam van John Thain te noteren, nog zo'n publieke figuur uit de wereld van de haute finance. Thain werd bij Merrill Lynch de laan uitgestuurd. Directe aanleiding was de verbouwing van zijn kantoor. Terwijl de verliezen van Merrill richting 50 miljard dollar gingen, liet Thain zijn kantoor opnieuw inrichten voor 1 miljoen dollar, inclusief een prullenbak van 1.400 dollar.

In het Nederlandse bankwezen viel het vertrek te noteren van ING-topman Michel Tilmant. Officieel uit eigen beweging, maar achter de schermen met lichte dwang van minister Wouter Bos, die voor miljarden bijsprong om de bank-verzekeraar te redden. Bij het afgeslankte Fortis verdween Karel de Boeck en kwam Bart de Smet. Sjoerd van Keulen zwaaide af bij SNS Reaal.

Ook buiten de financiële wereld draaide de ceo-carrousel als nooit tevoren. Ruim twintig topbestuurders van in Amsterdam genoteerde beursfondsen verlieten hun post door ontslag, overname of beursexit. Een speciale vermelding is er voor Reed Elsevier, dat in één jaar twee topmannen zag vertrekken. ■

BIGGER TO FAIL

Natuurlijk, de financiële sector liep ook dit jaar klappen op. In de Verenigde Staten gingen zo'n 150 banken failliet en ook in Nederland viel een bank om, voor het eerst sinds Van der Hoop in 2005. Maar het dreigende bankroet van een hele sector werd afgewend.

Ruim een jaar na de val van Lehman Brothers en de daaropvolgende financiële orkaan is het terug naar de orde van de dag. Bonussen keren terug, vooral in de Verenigde Staten. De winsten lopen weer op, met dank aan het vele goedkope geld dat de banken zelf kunnen lenen. Dit geld zetten ze vervolgens maar bescheiden uit als krediet. De verleiding om voor eigen rekening te handelen met de kredieten was te groot.

De kredietcrisis had zijn oorsprong in de Verenigde Staten. Daar zullen dan ook veranderingen doorgevoerd moeten worden om herhaling te voorkomen. De roep om verandering van de sector is er nog wel maar de bankenlobby doet zijn werk. De strijd tegen meer regels wordt nog steeds gevoerd, zij het vooral achter de schermen.

Terwijl Nederlandse banken noodgedwongen kiezen voor kleinschaliger optreden (ING) zijn de grote Amerikaanse banken sinds de crisis verder uitgedijd. Banken die eerder niet mochten omvallen en dus betiteld werden als 'too big to fail' hebben fikse overnames gedaan. Bank of America, Wells Fargo en JPMorgan Chase zijn daardoor niet langer too big to fail. Ze zijn de vergrotende trap daarvan. ■

